

Научити одговоре на следећа питања (не морају се преписивати):

1. Шта најчешће треба проверити када пронађемо информацију на Интернету?

Потребно је проверити:

- Ко је то објавио информацију?
- Да ли се може веровати извору?
- Да ли је негде објављена иста информација?
- Када је текст написан?

2. Како злонамерни програми наносе штету?

- бришу податке и програме, и успоравају уређај (вируси, тројанци, црви...),
- краду податке (keylogger, тројанци...),
- прикупљају и шаљу навике корисника (шпијунски програми),
- досађују рекламама (рекламни програми)...

3. Чему служе антивирусни програми и шта је Update и Scan код њих?

Антивирусни програми штите уређај од злонамерних програма. Update је додавање описа нових вируса код антивирусног програма. Scan је поступак проналажења злонамерних програма.

4. Зашто је електронски отпад најбоље рециклирати?

Електронски отпад најбоље је рециклирати, јер осим заштите окружења, тиме се штеди енергија и материјал за нове уређаје.

5. Наведи макар два поступка ефикасне претраге на Интернету.

- Одредити и користити кључне речи;
- Ако тражимо исти редослед речи, стављамо их под наводницима (нпр. "rum torta")
- За избацивање неке речи из претраге, користимо знак минус без размака (нпр. rum torta -recept)
- За претрагу на тачно одређеном сајту користимо двотачку без размака (нпр. rum torta:www.recepti.com)

6. Која је разлика између информатичке и дигиталне писмености?

Информатичка писменост је способност коришћења информатичке технологије, а дигитална писменост је способност коришћења информатичке технологије да би се пронашла, проценила и употребила потребна информација на исправан начин.

7. Шта је нетикета и наведи макар два њена правила.

Нетикета је скуп правила лепог понашања на Интернету – Интернет бонтон. Нека од тих правила обухватају: јасноћу изражавања, никако само великих слова, без вређања, латиница треба да садржи љ, њ, џ, љ, џ, џ.

8. Шта спада у дигитално насиље.

- Крађа туђих података и туђег идентитета,
- узнемиравање позивима и порукама,
- сугестија (наговарање на самоповређивање, дијете, и сл.),
- слање вируса и других злонамерних програма,
- вршњачко електронско насиље.

9. Наведи макар три облика вршњачког електронског насиља:

- Подстицање групне мржње и ширење насилних и увредљивих коментара.
- Слање окрутних, злобних и претећих порука, као и креирање Интернет странице која исмева вршњака.
- Постављање фотографија вршњака на сајтовима, уз захтев посетиоцима да их процењују, односно да гласају за особу која је најружнија, најнепопуларнија или најдебља у школи.
- Објављивање приватних података и неистина.
- Лажно представљање као друго дете и обављање непримерених активности у његово име.

10. Како избећи и реаговати на непримерени садржај (наведи макар 5 савета)?

- Лозинку не дај никоме. Она треба да садржи најмање 8 знакова: слова (и велика и мала), бројеве и знакове али да можеш да је упамтиш.
- Не наводи личне и податке твоје породице.
- Не објављуј своје фотографије (програми за фотомонтажу су моћни).
- Не одговарај на злонамерну поруку, фотографију или видео. Покажи одраслом у кога имаш поверење.
- Пази на on-line пријатељства, избегавај их и не уговарај сусрете без већег броја твојих другова или одраслог.
- Не примај поклоне и награде на Интернету.
- Не бриши злонамерне поруке и слике јер ће полиција лакше пронаћи особу која ти прети.
- Нема тајни пред родитељима о непримереном електронском садржају.
- Знај да ниси ти крив/крива ако постанеш жртва електронског злостављања.
- Запамти, не ради оно што не би желео/желела да се и теби деси.

11. Да ли сав материјал на Интернету можемо слободно користити?

Сав материјал на Интернету не можемо слободно користити јер је најчешће заштићен ауторским правима. Пре његове употребе, потребно је да проверимо ауторска права и услове коришћења, јер коришћење без дозволе аутора доводи до плаћања одштете.